

STANOWISKO
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ZWIĄZKU GMIN WIEJSKICH RP
w sprawie
stanu i kierunków reformy administracji publicznej
z dnia 3 czerwca 1995 r.

Rozpoczęta w 1990 r. reforma administracji publicznej polegająca na wprowadzeniu samorządu terytorialnego na poziomie gminy jest jak do tej pory jedyną udaną formą decentralizacji władzy państwowej.

Gmina wyposażona w osobowość prawną, daleko posuniętą samodzielność i adekwatne do wykonywanych zadań środki finansowe, poddana bezpośredniej kontroli społecznej udowodniła, że potrafi sprostać nałożonym zadaniom zarówno w interesie społeczności lokalnej jak i całego Państwa.

Wobec powyższego, gminy miały prawo oczekiwać kontynuowania reform zmierzających do dalszej decentralizacji władzy państwowej. Reformy te powinny iść w kierunku pozostawienia na poziomie władzy centralnej wyłącznie wytyczania strategii politycznej i gospodarczej państwa, nie zaś bezpośredniego administrowania sprawami lokalnymi.

Wbrew tym oczekiwaniom w ostatnich dwóch latach nastąpiło nie tylko zahamowanie reformy, ale wręcz jej cofanie.

Przejawem regresu są m.in. następujące przykłady:

- zmniejszył się udział gmin w zarządzaniu finansami publicznymi,
- przesunięty został o dwa lata termin przejęcia oświaty, co spowodowało ponadto dezorganizację systemu finansowania jej na szczeblu podstawowym,
- próby zmian ustaw szczegółowych np. ustawy o systemie oświaty, zmierzające do ograniczenia samorządności,
- niezmiennie bardzo wysoki udział zadań zleconych gminom, kontrolowanych przez administrację rządową, przy jednoczesnym systematycznym zmniejszaniu się dotacji na ich wykonywanie,
- zwiększanie zakresu zadań własnych gminy bez zapewnienia na ten cel odpowiednich środków.

W odczuciu gmin wiejskich zatrzymanie reformy samorządowej przyniosło jak dotąd jedynie szkody budżetowe, wprowadziło zamęt w wielu placówkach usług publicznych i wywołało przekonanie o braku stabilnych warunków funkcjonowania samorządu terytorialnego.

Wobec powyższego, w poczuciu odpowiedzialności za Państwo, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej **domaga się** od Parlamentu i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej:

- nadania właściwej rangi samorządowi terytorialnemu poprzez odpowiednie zapisy w Konstytucji,
- przedstawienia spójnej i jednoznacznej, a przede wszystkim kompletnej koncepcji dalszej reformy administracji publicznej zmierzającej do najdalej idącej decentralizacji,
- stworzenia stabilnego systemu finansowego gmin, uwzględniającego również specyfikę gmin wiejskich gwarantowany ustawą zasadniczą.

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich RP

Martusz Poznanski